

ВИ ЗАПИТУЄТЕ, МИ ВІДПОВІДАЄМО

на актуальні запитання сільгоспвиробників щодо трудового, екологічного законодавства та господарської діяльності

Запрошуємо на вебінар

Керівників та бухгалтерів агропідприємств

Дата проведення: 15 грудня 2021р.

Час проведення: 11:00-13:00

Спікер: Ельвіра Ткачова,
головний редактор журналу «АгроPRO»

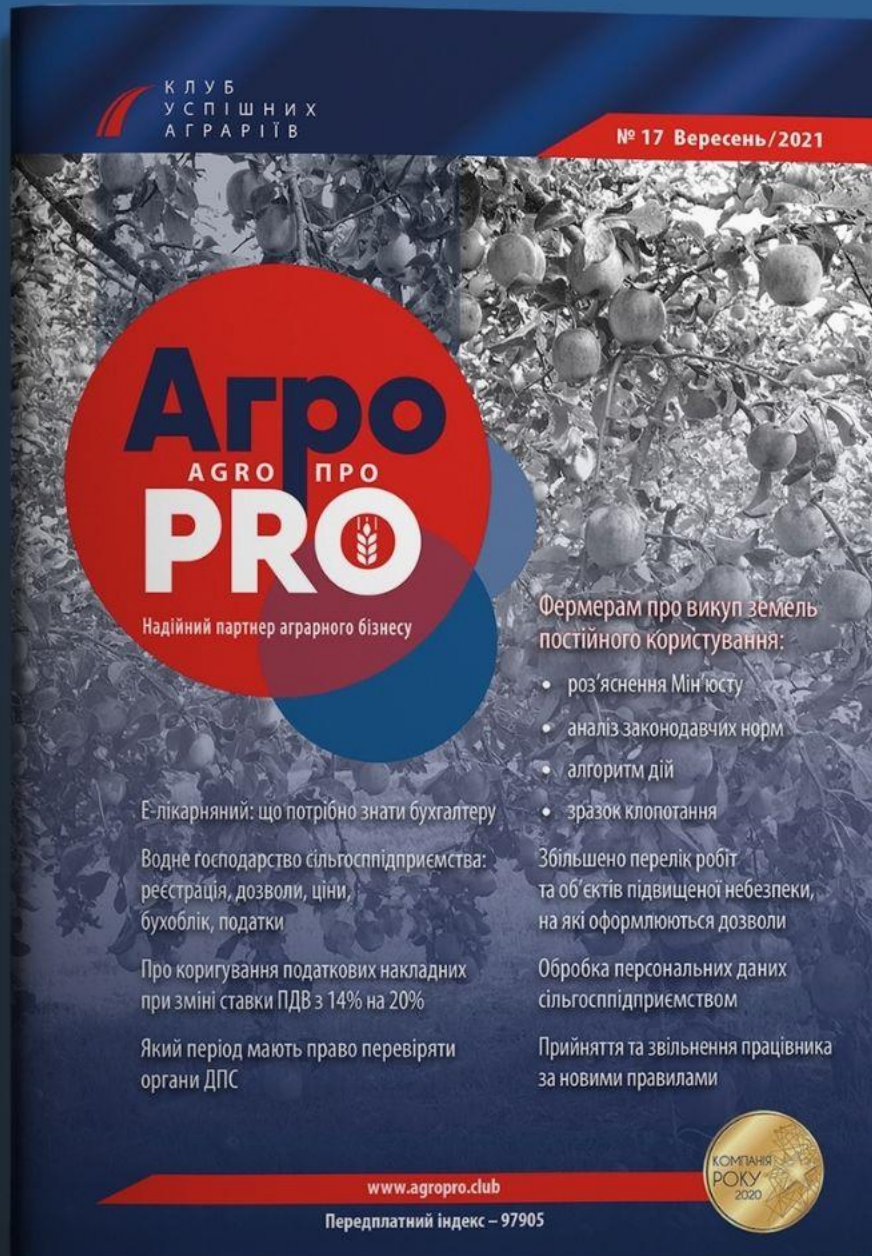

Журнал "АгроPRO"

Періодичність виходу: двічі на місяць
Обсяг: 48 стор/номер

Головні теми:

- земельні правовідносини;
- оптимальне оподаткування;
- огляд судової практики
- трудове, господарське право
- екологічна, пожежна безпека, охорона праці
- практичні аспекти ведення та убезпечення агробізнесу
- аналіз нових та актуальних законодавчих та нормативних актів
- ефективні управлінські технології та інновації

Чи обов'язковий колективний договір у маленькому фермерському господарстві (7 найманих працівників) ?

Ні, не обов'язково.

Відповідно до ч. 7 ст. 65 ГКУ на всіх підприємствах, які використовують найману працю, між власником і трудовим колективом повинен укладатися колективний договір.

Водночас Конвенцією Міжнародної організації праці № 98 «Про застосування принципів права на організацію і ведення колективних переговорів», визначена добровільність укладення колдоговорів. Про це Мінюст зазначив у листі від 27.02.2004 р. № 21-34-201.

Якщо міжнародною угодою, в яких бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що їх містить законодавство України про працю, то застосовуються правила міжнародної угоди (ст. 8¹ КЗпП).

Роботодавцеві доцільно оформити протокол зборів трудового колективу, в якому буде зафіксовано, що він запропонував, а трудовий колектив, скориставшись своїм правом, відмовився від укладання колективного договору.

Чи можуть органи Держпраці проводити перевірки?

Постанова КМУ від 21.08.2019 р. № 823 визнана протиправною та нечинною, тож інспекційні відвідування не проводяться.

Перевірки проводяться відповідно до Закону від 05.04.2007 № 877-V «[Про основні засади державного нагляду \(контролю\) у сфері господарської діяльності](#)».

Чи обов'язково при прийнятті на роботу укласти трудовий договір?

Плюси та мінуси трудового договору.

Додержання письмової форми є обов'язковим (ст. 24 КЗпП):

- 1) при організованому наборі працівників;
- 2) при укладенні трудового договору про роботу в районах з особливими природними географічними і геологічними умовами та умовами підвищеного ризику для здоров'я;
- 3) при укладенні контракту;
- 4) у випадках, коли працівник наполягає на укладенні трудового договору у письмовій формі;
- 5) при укладенні трудового договору з неповнолітнім ([стаття 187](#) цього Кодексу);
- 6) **при укладенні трудового договору з фізичною особою;**
- 6⁻¹) при укладенні трудового договору про дистанційну роботу або про надомну роботу;
- 7) в інших випадках, передбачених законодавством України.

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

? *Яке має бути процентне співвідношення працівників ,які виконують послуги згідно договорів ЦПХ до загальної кількості працівників, що перебувають у трудових відносинах?*

Підставами для здійснення інспекційних відвідувань є інформація ПФУ та його територіальних органів про (пп. 6, п.5 Порядку № 823):

- фізичних осіб, які виконують роботи (надають послуги) за цивільно-правовими договорами в одного роботодавця понад рік;
- роботодавців, в яких 30% і більше фізичних осіб працюють на умовах цивільно-правових договорів.
- Однак Порядок № 823 визнано протиправним.

Які є способи подання заяви на звільнення працівника?

Працівник має право розірвати трудовий договір, укладений на невизначений строк, попередивши про це власника або уповноважений ним орган **письмово** за два тижні (ст. 38 КЗпП).

Найбільш розповсюджені порушення вимог екологічного законодавства на с/г підприємствах?

1. Відсутність оцінки впливу на довкілля (**АгроПРО, 2021, № 5, с. 27**) .
2. Відсутність дозволу на спецводокористування та спеціального дозволу на користування надрами.
3. Порушення правил охорони земель навколо водозабірних об'єктів (до 30 м – обладнана зона).
4. Не обліковуються джерела викидів забруднюючих речовин.
5. Понаднормові викиди забруднюючих речовин.
6. Розорення прибережних захисних смуг (до 25 м до водного об'єкту заборонено розорювання).
7. Відсутність обліку відходів небезпечних речовин.
8. Не визначені місця тимчасового зберігання відходів небезпечних речовин.
9. Випалювання поживних речовин.

Підприємство придбало модуль зберігання палива треба сплачувати екологічний податок ?

Так, треба.

АгроPRO, 2020, № 19, с. 36; АгроPRO, 2021, № 2, с. 12; АгроPRO, 2021, № 15, с. 31

ПРИ НАЛИВАННІ пального викиди ЗР в атмосферне повітря визначаються за формулою:

$M2 = m2 \times T2 \times 10^{-3}$,

ПРИ ЗБЕРІГАННІ кількість викидів ЗР (кг за 1 годину) з резервуарів за рахунок випаровування визначається за формулою:

$Pзгод = 2,52 \times Vжр \times PS(38) \times Mn \times (K5X + K5T) \times K6 \times K7 \times (1 - \eta) \times 10^{-9}$,

ПРИ ЗАПРАВЦІ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ кількість викидів ЗР у кілограмах за 1 годину при заправці транспортних засобів, у тому числі сільгосптехніки, визначається за формулою:

$Pг = Q \times K \times q$,

Що робити якщо планова перевірка по екології буде у 2022 році?

Акт перевірки затверджений наказом Мінекоенерго від 26.11.2019 р.№ 450.

У першій частині Акта наведено **перелік питань, які в обов'язковому порядку підлягають перевірці** на всіх сільгоспприємствах:

1. Чи виконані у визначені строки вимоги Держекоінспекції щодо усунення виявлених порушень;
2. Чи є висновок з оцінки впливу на довкілля (висновок державної екологічної експертизи);
3. Чи виконуються умови висновків з оцінки впливу на довкілля (вимоги висновків державної екологічної);
4. Чи зареєстровані речові права на земельну ділянку

До Акту 10 додатків.

Основне питання перевірки сільгоспприємств – дотримання вимог природоохоронного законодавства, тобто:

- поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами (за переліком питань, наведених у додатку 4);
- охорона земель та надр (за переліком питань, наведених у додатках 3 та 10);
- охорона, захисту, використання і відтворення лісів (за переліком питань, наведених у додатку 6);
- охорона, раціональне використання та відтворення вод і відтворення водних ресурсів (за переліком питань, наведених у додатку 2);
- охорона атмосферного повітря (за переліком питань, наведених у додатку 1);
- охорона і використання територій та об'єктів природно-заказникового фонду (за переліком питань, наведених у додатку 5).

(АгроПРО, 2021, № 9, с. 9; АгроПРО, 2021, № 12, с. 8; АгроПРО, 2021, № 15, с. 31)

ДЛЯ ФЕРМЕРІВ

?

Останні зміни до ЗУ "Про фермерське господарство" щодо уточнення земель фермерського господарства. Яку проблему вирішив цей закон і чи означає це, що тепер землі приватної власності і орендовані членами ФГ можуть використовуватися господарством (юридичною особою) без укладення договорів оренди (суборенди) з членом ФГ?

Землі фермерського господарства можуть складатися із земельних ділянок, що належать громадянам України - членам фермерського господарства на праві власності, користування (ч. 1 ст.12 Закону № 973).

1. Звернутися до ОМС з метою зміни сторони договору.
2. ФГ, які мають бажання використовувати ці землі без додаткового документального оформлення, доцільно у статуті зазначити право ФГ використовувати такі землі. Тоді в разі виникнення питань можна аргументувати правомірність використання таких земель не лише нормами Закону № 973, а й положеннями статуту ФГ.

При цьому бажано, аби статут врегульовував питання передачі землі засновника/члена ФГ у користування ФГ (підставу для передачі, документ, що їх підтверджує, строк, на який передається земля в користування, та порядок її повернення власнику).

ДЛЯ ФЕРМЕРІВ

?

Фізична особа - громадянин (тобто не ФОП) отримав в оренду земельну ділянку сільгосппризначення для ведення ФГ із земель резервного фонду сільської ради (за межами населеного пункту) з цільовим призначенням 01.02 «Для ведення фермерського господарства». Відповідно ця ділянка використовується в діяльності ФГ.

1. Хто є платником орендної плати (фізична чи юридична особа)?

Фермерське господарство

2. Чи можна приватизувати цю земельну ділянку?

Ні, не можна.

Як внести до статутного фонду фермерського господарства землю, яка знаходиться в постійному користуванні?

Мін'юст у листі від 06.08.2021 р. № 61734/8.4.3/32-21 виснував, що для державної реєстрації права постійного користування земельною ділянкою за ФГ (у тому числі у разі смерті засновника, якому надавалася в користування земельна ділянка) державному реєстратору подається:

- заява;
- державний акт на право постійного користування.

Після цього державний реєстратор має зареєструвати право постійного користування за ФГ.

(АгроPRO, 2021, № 17, с. 4)

Фермерське господарство платник єдиного податку 4 групи віддає свою землю в суборенду другому Фермерському господарству, які їх дії?

Якщо платники ЄП IV групи надають сільськогосподарські угіддя та/або землі водного фонду в оренду (суборенду):

- іншому платникові ЄП IV групи, то вони повинні враховувати площу таких земельних ділянок у своїй декларації. У декларації такого іншого платника ЄП IV групи ці земельні ділянки не враховуються (пп. 295.9.6 ПКУ);
- платнику інших податків (ЄП III групи чи платнику податку на прибуток), то такі землі у платника ЄП IV групи не враховуються при обчисленні ЄП IV групи Р, категорія 107.02).

(АгроPRO, 2021, № 3, с. 27)

Трудові відносини членів ФГ, ведення трудових книжок?

Члени ФГ не можуть перебувати зі своїм господарством у трудових відносинах.

За Класифікатором професій ДК 003-2010 професійна назва роботи фермера має код професії 6131.

Такий же код (6131) має професійна назва роботи робітника фермерського господарства.

Згідно із п. 1.1 Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої спільним наказом Мінпраці, Мін'юсту, Мінсоцзахисту населення України від 29.07.1993 р. № 58 трудова книжка ведеться на власників (співвласників) селянських ФГ.

Відповідно до ч. 3 ст. 34 Закону № 973 записи для членів ФГ у трудовій книжці та документи щодо сплати ЄСВ є підставою для зарахування часу роботи у такому господарстві до стажу роботи.

(АгроПРО, 2018, № 4, с. 30)

Що має зробити сільгосппідприємства щодо отримання ліцензії на зберігання пального, у зв'язку з тим, що пільгові умови отримання ліцензії закінчуються 31.12.2021 р. і з 01.01.2022 р. треба подавати повний пакет документів?

Ліцензії видаються терміном на 5 років (ст. 4 Закону № 481).

Суб'єкти господарювання, що здійснюють зберігання пального, яке не реалізовується іншим особам копії документів для отримання ліцензії не подають.

Тимчасово, до 1 січня 2022 року, СГ могли отримати ліцензію на право зберігання пального без подання документів, що підтверджують прийняття об'єктів в експлуатацію за умови подання копій документів, що підтверджують право власності на такі об'єкти, виданих до 1 січня 2014 року (ст. 18 Закону № 481).

?

Чи обов'язково укласти договір оренди зем.ділянки, наданої голові СФГ на праві емфітевзису?

Відповідно до ст. 102¹ ЗКУ викладеної у новій редакції **емфітевт має право передавати земельну ділянку, отриману на праві емфітевзису, в оренду**
(раніше такого права у нього не було).

(АгроPRO, 2021, № 23, с. 14)

Що вигідніше для підприємства оренда силосу чи договір на зберігання зерна?

Не є об'єктом оподаткування будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників (юридичних та фізичних осіб), що належать до класу «Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства» (код 1271) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000 (далі – Класифікатор), та **не здаються їхніми власниками в оренду**, лізинг, позичку (пп. «ж» пп. 266.2.2 ПКУ).

Для того, хто є власником силосу вигідніше надавати послугу зі зберігання зерна.

? Підприємство з селищною радою уклало додаткову угоду 19.11.2021 року, зареєстрована угода 29.11.2021 року. З якої дати вносити зміни до уточнюючого розрахунку оренди землі?

Порядок обчислення орендної плати, строк сплати та порядок її зарахування до бюджетів застосовується відповідно до вимог [статей 285-287](#) ПКУ (п. 288.7 ПКУ).

Відповідно до п. 286.4 ПКУ разі зміни протягом року об'єкта та/або бази оподаткування платник подає податкову декларацію протягом 20 календарних днів місяця, що настає за місяцем, у якому відбулися такі зміни.

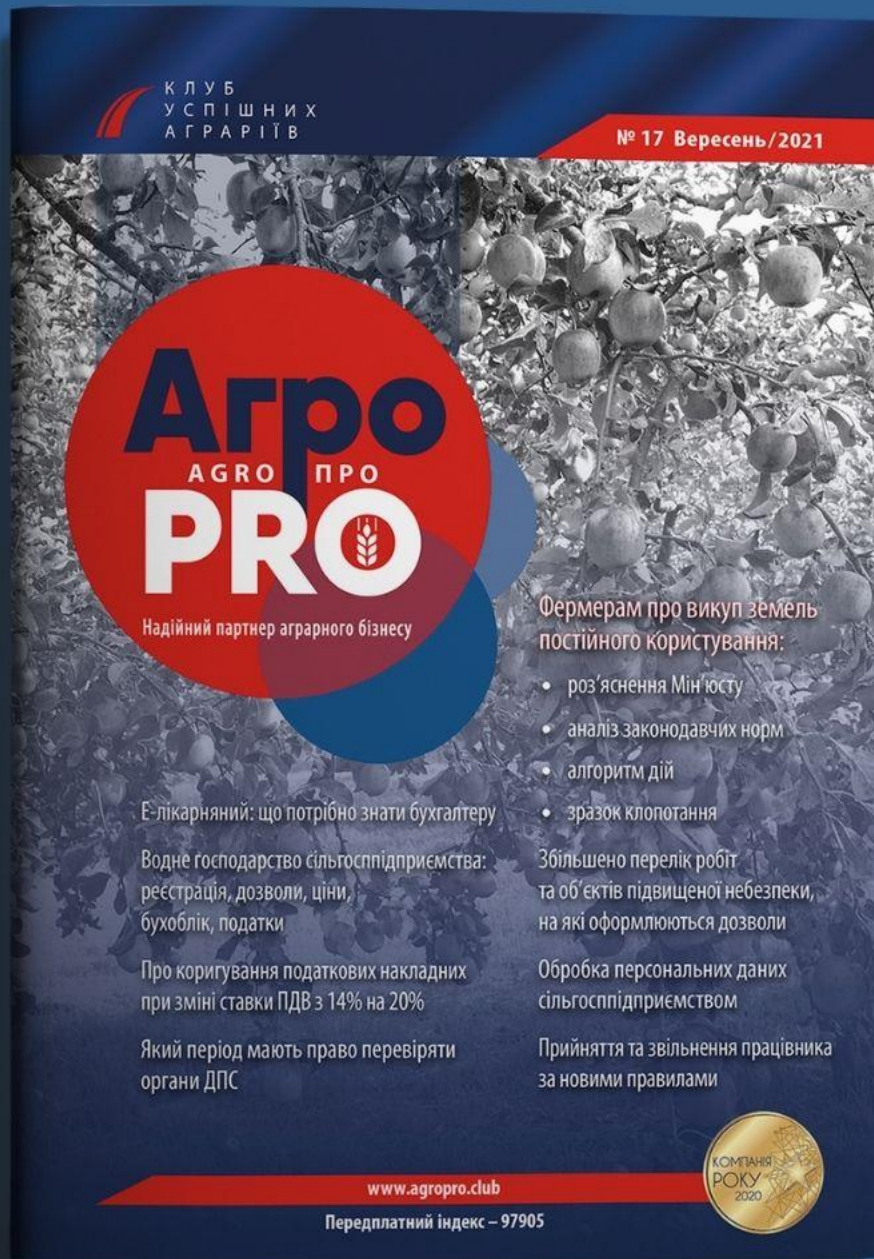
Якщо платник податку на поточний рік подав звітну декларацію, то при зміні протягом року розміру орендної плати, такий платник має надати уточнюючу декларацію за місцезнаходженням земельної ділянки, в якій заповнює графу «з урахуванням уточнень з», тобто вказує число та місяць, коли відбулися зміни, що вплинули на розмір податкового зобов'язання (ЗІР 111.5).

?

Які податки сплачує власник земельної ділянки (земельного паю), який передав його в оренду. Та які податки сплачує господарство за цей орендований пай.

Від сплати податку звільняються на період дії єдиного податку четвертої групи власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передачі земельних ділянок та земельних часток (паїв) в оренду платнику єдиного податку четвертої групи (п. 281.3 ПКУ).

АгроPRO – єдине практичне видання для керівників сільгоспдприємств

ДОДАТКОВІ СЕРВІСИ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ:

• Консультаційна лінія

(068) 385-73-87

(099) 081-27-19

• Семінари та онлайн-практикуми

• Адвокатський дозор (безкоштовні первинні консультації)